

ZAGREBAČKI GLUMAC JERKO MARČIĆ O ŽIVOTU U GRADU, IGRAMA, VEŽ

Razgovarao:
Bruno Lucić

Zagrebački glumac Jerko Marčić više je puta glumio u predstavama Dubrovačkih ljetnih igara. Na 69. festivalsko izdanje dovela ga je prva dramska premijera "Michelangelo" u režiji Sebastijana Horvata koju radi s kolegom Rakanom Rus-haidatom iz Zagrebačkog kazališta mladih te kolegama iz HNK Ivana pl. Zajca u Rijeci. Osim igara, Marčić ima još puno poveznica s Dubrovnikom. Kao klinac gledao je probe "Dunda Maroja" te se oduševio Paolom Magellijem, fasciniran je Arboretumom u Trstenom, sa sinom redateljice Ivice Boban tijekom proba bi se igrao u Kazalištu Marina Držića, najviše voli otići na Svetu Mariju i kod Lučija... Djed, legendarni Stevan Dedijer naučio ga bondovskim forama – čak i kako četkicu za zube iskoristiti u napadu ili samoobrani!

PRIJE JE POSTOJALA STRUKTURA

Kako ste reagirali kada ste saznali da se ponovno vraćate na Dubrovačke ljetne igre?

Jako mi je drago da radim sa Sebastijanom Horvatom i Milanom Markovićem. Prije tri godine u Rijeci postavili su predstavu Miroslava Krležu "Hrvatska rapsodija". S njima sam se tada upoznao, iako nisam radio tu predstavu. Pozvali su me sad i evo me u predstavi nastaloj po motivima Krležine drame "Michelangelo Buonarroti". Ovo mi je šesta predstava u Dubrovniku.

"Michelangelo" tematizira odnos umjetnika i umjetnosti, novca, politike i društva. Što Vi mislite, kakav je taj odnos i je li kultura postala "nužno zlo" kao što kaže Vaša kolegica Nataša Dangubić?

Ne znam je li nužno zlo. Kad smo igrali predstavu "Naše nasilje, vaše nasilje" Olivera Frlića u Splitu, ispred kazališta su bile demonstracije protiv predstave, nazvali su nas "zlom", "Sotonama", tražili da ode-mo iz grada. U tom smislu kultura je "zlo" koje je nužno. Kazalište stvarno ima puno mogućnosti kojima može utjecati na društvo. Paolo Magelli je u jednom intervjuu rekao da je kazalište socijalna ustanova kao policija ili hitna pomoć. Dakle, neka služba koja bi građanima trebala stajati na usluzi da ih što? Produhov-

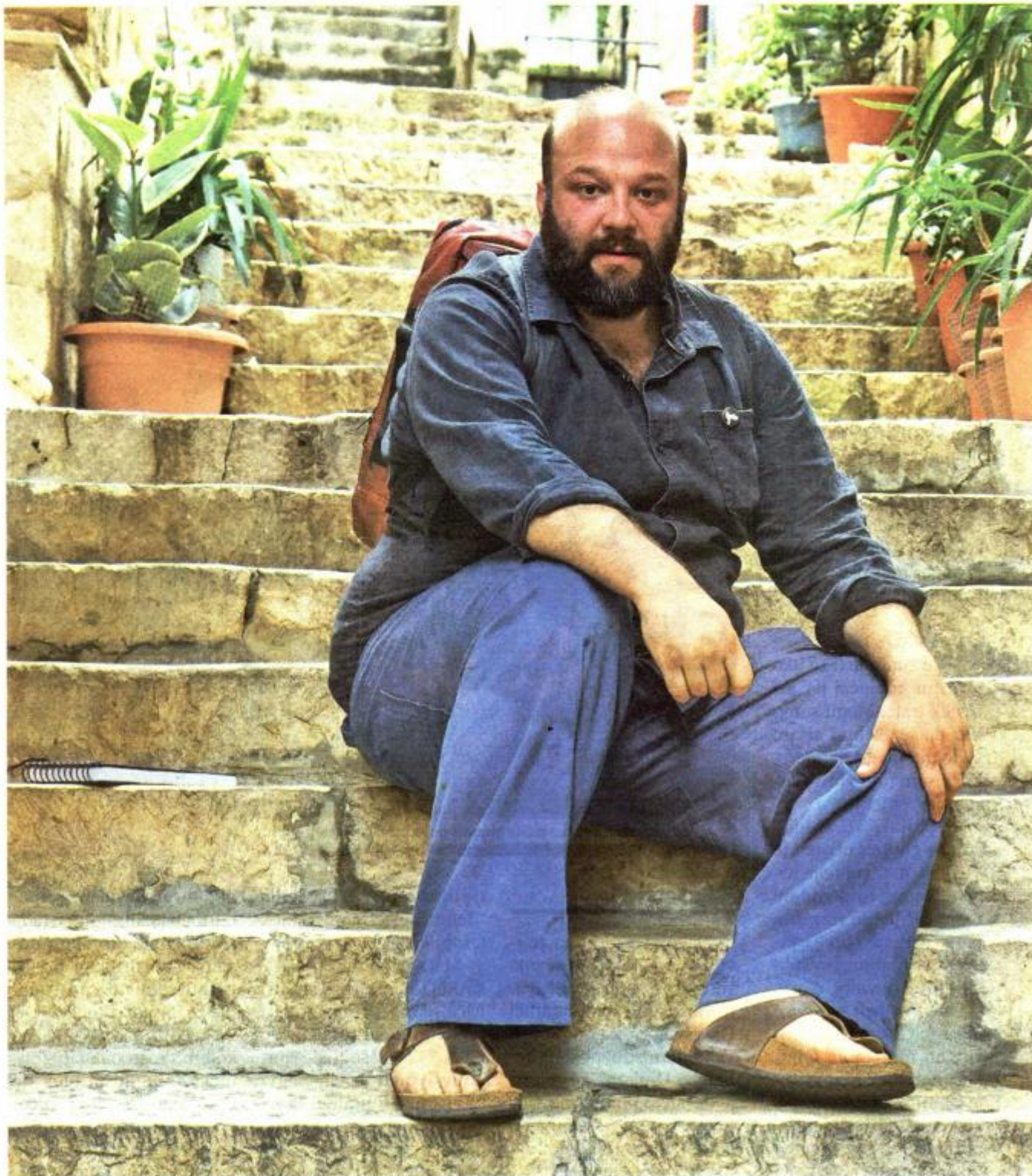
ljuje? Velika je to riječ, a ne znamo što znači. Ustanova je to koja građane stavlja pred ogledalo kako bi vidjeli gdje su, tko su i što rade u životu. Pojačava tu sliku, naglašava je do "smiješnog" tako da je taj odraz jasniji, strašniji, smješniji. Kazalište ni na koji način ne može mijenjati društvo, ali ono što može, i čemu sam bio svjedok kroz predstavu "Naše nasilje, vaše nasilje", "Allons enfants" ili "Hrvatsko glumište", je iznervirati društvo. Ti javno na sceni ponoviš nešto što svi rade i eto sotona si! "Kazalište ima veliku moć da čovjeka stavi pred gotov čin. A to nas "žulja" To bi bila jedna mogućnost kazališta, a druga je ta da zabavi. No, kad čovjek stalno nekog zabavlja, ne osjeća se sretno.

Što Vas fascinira kod Dubrovnika?

Tu sam otkad znam za sebe, djed Stevan Dedijer mi je živio u Dubrovniku, a znali smo i vrijeme provoditi u Trstenom. Ovo je grad koji mi je blizak i u kojemu znam puno ljudi i u kojima su, budući da su isto tako kazalištarci, radili i moji roditelji. Tu sam kao doma i tu se uvijek vraćam.

Koliko Vas opterećuje to što se u Dubrovniku često spominju kultne predstave?

Ne opterećuje me, kazalište i umjetnost su se jako promijenili. Evo sad smo u Dubrovniku pa se spominje "Kafetarija" uz komentar "Ajme kakva je to bila predstava... Pa je "Skup" bio s Izetom Hajdarhodžićem" Uvijek se spominju te nekakve predstave kao da smo nekada živjeli u tom nekom vremenu gdje smo svi išli u

kazalište i svi smo uživali i to je bilo "baš prekrasno" vrijeme i "baš je kazalište tada bilo na nivou"... Volio bih malo prevrtjeti vrijeme, biti u tom vremenu, volio bih vidjeti kako bi se meni svidjele te kultne predstave.

Kako gledate na razvoj Igara?

Dubrovačke ljetne igre sigurno nisu prioritet grada. Prioritet grada jest to da postoje Dubrovačke ljetne igre i da se digne ta zastava i da se šta? Grad da umjetnicima? A zapravo se nije dao umjetnicima! Formalno možda jest! Dao se turizmu, ponajviše. Ovo su Dubrovačke turističke igre! Sjećam se kad sam kao mali dolazio u Dubrovnik, ušao bih u Grad u kojemu su Dubrovačke ljetne igre. Postojalo je to ozračje, bilo je više mjesta na kojima su se umjetnici skupljali, bilo je više lokacija u Gradu gdje bi se igrale predstave. Ljudi nisu mogli, a da to ne vide! Gorile su baklje, a sad kad je koncert u Kneževom dvoru

tamo su možda ispred baklje - ili više nisu?! "Recimo Talir odnosno Tinel nije više to ključno mjesto okupljanja umjetnika, a Luči ne znam više ni do koliko radi. Ne kritiziram ugostitelje, nego kritiziram to da se tim ugostiteljima, tim kulturnim mjestima ne daju nekakve mogućnosti pomoći da im se ne nabijaju cijene najma prostora jer i oni su je dio kulturne institucije. U "Michelangelu" se stalno spominje ta krčma i "Michelangelo" kaže: "Hoću među ljude da se vratim!", a ne da se bavi tom nekom uzvišenom umjetnošću koja mu ide na živce. Čovjek hoće živjeti neku razmjenu s ljudima a taj se moment uopće izgubio u kulturi! Izgubio se razgovor prije ili poslije predstave, okrugli stolovi... toga nema! Kako onda da se razmjenjuju mišljenja?! Tako da u tom smislu smatram

da se ne osjećaju Igre.

Vjerujete li da prije bilo "zlatno doba" Igara?

To "zlatno doba" možda

sliti na nekoj boljoj poziciji, ako radiš, mogao si napredovati... Više je postojala ta neka struktura, tada si barem znao da ćeš, ako pričaš protiv države, završiti u zatvoru, a danas smiješ pričati protiv države, neće ti nitko ništa, ali odjednom nećeš dobiti posao ili odjednom u kulturi nećeš dobiti novac za projekt.

Kako se danas osjećate u Gradu?

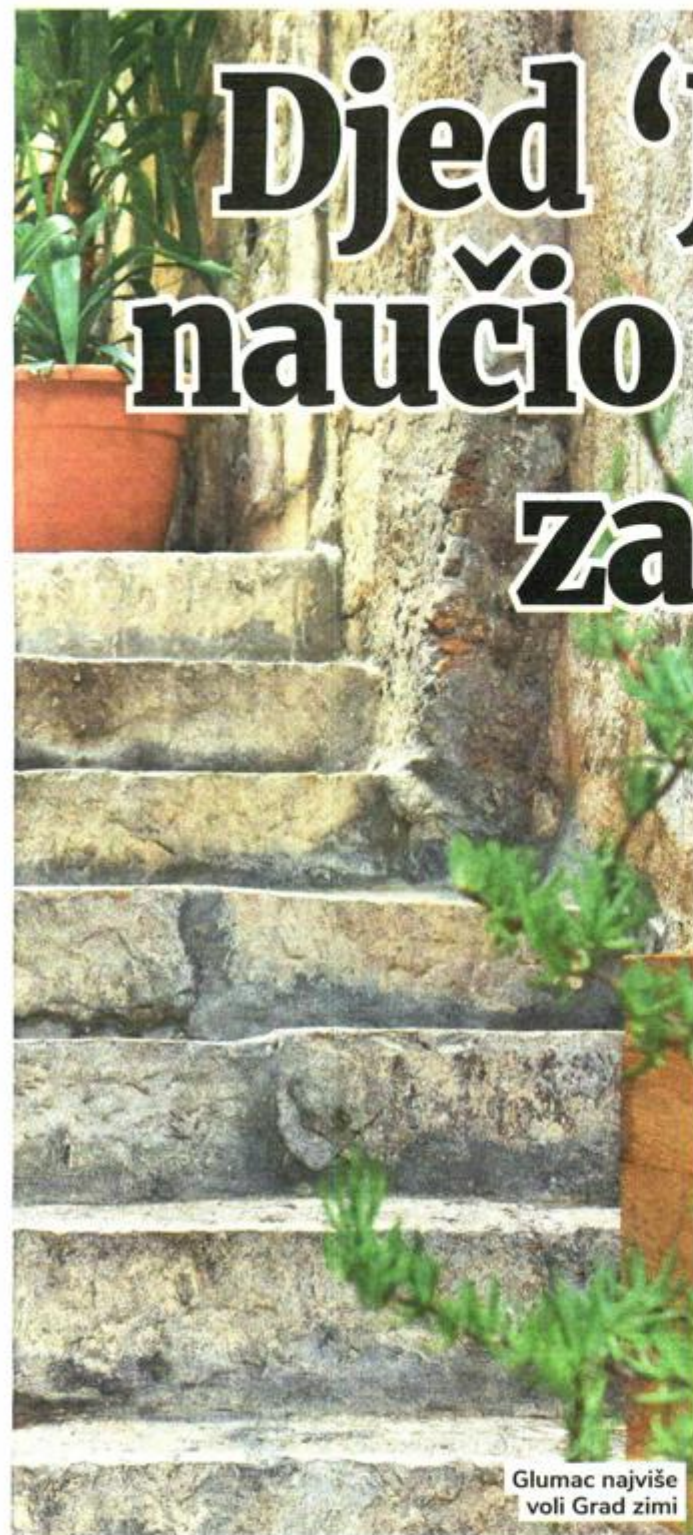
Meni se jako teško nositi s tom gužvom.. Sjećam se kao klinac kad se ulazilo na vrata od Pila, imao si osjećaj da ulaziš u grad a ne u galeriju ili povijesni muzej, mogao si zamijetiti neke točke po čemu je Grad bio prepoznatljiv. Bili su tu psi koji su se stalno motali, manje ljudi, a više života. Sada vidiš samo jednu kulisu turista koji odlaze od mjesta do mjesta kao u

U Lučija je autentično

Volite poći u Lučija? Da, to je isto autentičan dio Grada gdje dolaze ljudi koji su autentični i odavde su. Ja se tamo osjećam kao potpuni stranac, kao netko tko je ušao u drugi svijet i baš zato rado dođem tamo i budem dio te priče... Jer, tamo baš imaš osjećaj da si došao u lokalni kafić, apsolutno stršiš da nisi odavde!

je bilo "zlatno" zbog novaca, iako će možda neki reći da ni u Jugoslaviji nisu imali novaca, ali su barem nekakve osnove stvari bile sredene. Nadalje, postojala je ta struktura društva: ako završiš školu, ako završiš fakultet mogao si se negdje zapo-

I S DUBROVNIKOM I ODRASTANJU S NONOM STEVANOM DEDIJEROM

Glumac najviše voli Grad zimi

Djed 'James Bond' me naučio koristiti četkicu za zube kao oružje

znim strukturama.

Kako ste vi kao unuk na to gledali?

On se bavio "business intelligenceom" odnosno poslovnom špijunažom, načinom kako se unutar neke korporacije može koristiti protok informacija za razvoj. Ono što je u mom poslu vrlo znakovito jest kako prenijeti informaciju – i koju informaciju. Da ti usred jednog teksta koji je kolokvijalan razgovor u nekoliko riječi možeš prenijeti neke informacije o sebi. Možeš prenijeti suštinu u dvije tri rečenice ne moraš pričati cijelog Hamleta. Dovoljno je u kazalištu spomenuti jednu riječ, a već možete promijeniti cijelo viđenje lika ili teme! Taj proces dijeljenja informacija je izrazito zanimljiv.

Je li Vas kao dijete fascinirao taj dio oko špijunaže? Djeca vole tajne agente, akcijske likove, heroje?

Ono što sam naučio od djeda, koji je živio u vremenu prije interneta, jest to da je 90 posto informacija u novinama. Taj radni dan špijuna bi izgledao tako da bi ujutro otišao na kiosk i pokupovao sve novine i cijeli bi dan čitao te novine zaokružujući stvari koje se ponavljaju. To su bile određene matrice. Od toga ne možeš ništa novo složiti, ali to preneseš. A propos Jamesa Bonda, pisac Ian Fleming je Jamesa Bonda napravio iz dosade, a dok je to radio morao je izmisliti tog terenskog operativca. Postoji ljudi koji rade te operativne akcije, ali to nije bilo ono čime se bavio moj djed. Mit se stvorio, ali on je završio obuku za marince, a bio je član 101. padobranske divizije koja je sudjelovala u savezničkom iskrcavanju u Normandiji. Kao dijete me učio kako napasti čovjeka s novinama, kako se obraniti ili napasti nekoga s deset uporabnih predmeta iz svakodnevnog života,

počevši od četkice za zube pa novina koje su dosta dobra alatka. (smijeh) Od tih špijunskih odnosno bondovskih fora mi je ostalo to. Jasno mi je da to nije James Bond i da je oko toga svega ima dosta priče.

Koliko ste povezani s Kazalištem Marina Držića?

Utoliko što je moj otac Radovan Marčić u Dubrovniku režirao nekoliko predstava, a i moja majka Danica Dedijer je tu puno radila. Često su radili predstave zimi pa bi ja za vrijeme zimskih praznika bio u Dubrovniku. Znam svaku rupu u KMD-u. Kao klinac

sam puno vremena provodio na probama u KMD-u, ali i na Igrama. Svaku večer sam sjedio na probama Paola Magellija za "Dunda Maroja". Dobio sam od Igrara propusnicu, gledao bih kako Paolo režira jer mi je to bilo genijalno.

Je li vam Dubrovnik draži zimi?

Apsolutno! Imamo obiteljska okupljanja u studenom u Dubrovniku jer dio moje obitelji koja živi u Švedskoj dolazi ovdje i obavezaju doći u grad jer više ne mogu podnijeti Švedsku. Ovdje imaju dosta prijatelja i to je zapravo jedini dio go-

jedan mali mul, otamo je vidjeti Dubrovnik ujutro toliko lijepo... Volim otići i na Svetu Mariju, mjesto gdje možeš doživjeti Grad, gdje još ljudi žive, tamo prode samo poneki turist. Tamo smo radili predstavu "Radionica" na Mrtvom zvonu, tako da mi je taj dio jako ostao u sjećanju. Dio je to Grada uz zidine, a znaš da je more odmah tu iza. Nekako je prozračan i baš volim taj dio.

Koji Vas projekti očekuju?

Sljedeće sezone radim predstavu "Blue Moon" Damira Karakaša u režiji Borisa Liješevića te tekst Une Vi-

Kazalište ima veliku moć da čovjeka stavi pred gotov čin, kaže Marčić

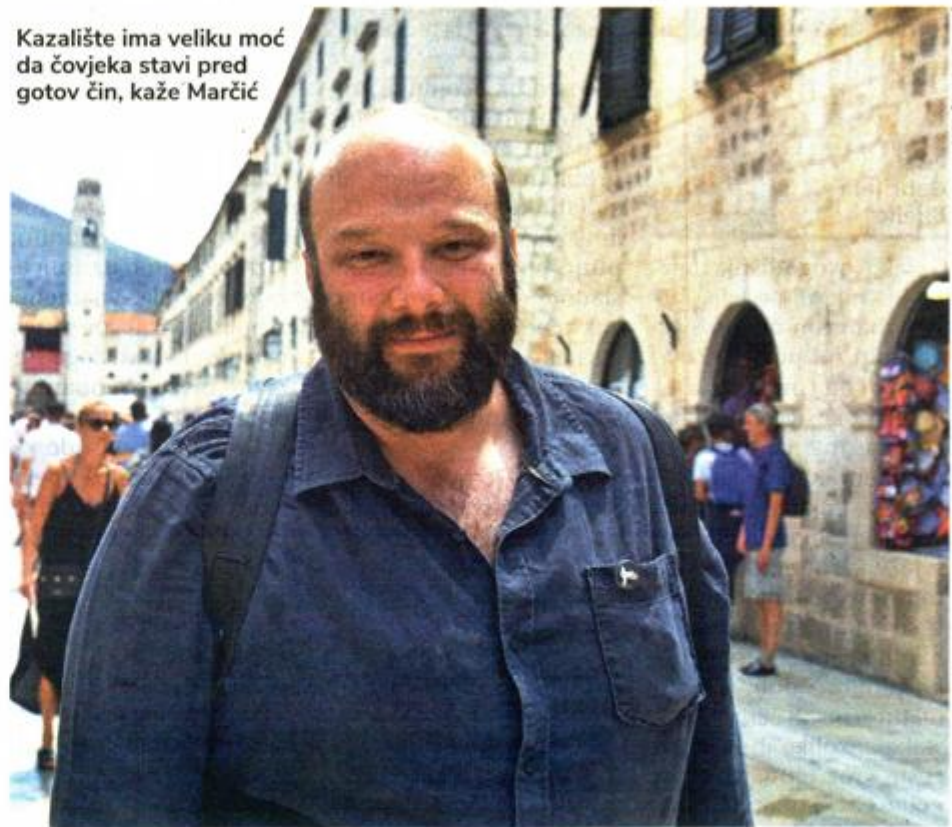

FOTO: ZELINO JUTNIJEVIĆ

igrici: ovdje skupe jagodu, ovdje gljivu, pa se vrate na kruzer. Samo imaju taj neki put, obave zadatak i to je to. Prije sam Dubrovnik doživljavao puno mirnije, manje kaotičnim.

Kazali ste da je Grad, posebno u zadnje vrijeme, postao kulisa?

Nema ništa loše u tome da neki grad bude dio filma! Dio našeg mentaliteta je nešto prodati bez obzira na kvalitetu. Tu se snimala „Igra prijestolja“. Ljudi koji su završili povijest, koji zarađuju kao turistički vodiči, koji znaju sve o povijesti Dubrovnika i koji mogu, kao i glumci, izgovoriti tekst na kvalitetu. Tu se snimala „Igra prijestolja“. Ljudi koji su završili povijest, koji zarađuju kao turistički vodiči, koji znaju sve o povijesti Dubrovnika i koji mogu, kao i glumci, izgovoriti tekst na kvalitetu. Tu se snimala „Igra prijestolja“. To je naša odgovornost, mi smo se odlučili degradirati. Vežan za Trsteno, i tamo dolaze stranci

koje vode. Pomislio sam zašto tamo nisu otvorili neku pečenjaru gdje bi se služili hamburgeri „Game of Thrones“ ili „Zmajevi hamburgeri“?! Dakle, odmah vidimo taj biznis i pomislimo: „tu bi mogli još para zgrnuti!“ To smo htjeli! Ako ćemo od ovoga Grada napraviti kulisu za „Game of Thrones“. OK, onda evo, može se!

SVETA MARIJA KAO NAJDRAŽI DIO GRADA

Ima li dio Vaše osobnosti za koju biste rekli da je "dubrovačka"?

Sigurno. Ja preko djeda koji nije Dubrovčanin ali je tu živio, imam te diplomatske momente izbjegavanja sukoba.

Vaš djed slovio je kao inspiracija za Jamesa Bonda.

Mislim da je to samo jedna dobra priča. Moj djed je bio čovjek koji je surfao na rubu vlasti i politike a zapravo nije bio do kraja "umogućen" u politiku. Bio je znanstvenik, povezan s ra-

sam se tamo muvao. Ne-ku večer kad smo u dubrovačkom teatru imali probu za "Michelangela" sjedeći s Hrvojem Ivankovićem sjetio sam se kako sam se sa sinom Ivica Boban motao po kazalištu dok je ona režirala "Noru". I taman kad je ona režirala neku jaku, tihu i zeznutu scenu mi smo nešto srušili u podrumu kazališta i nastao je totalni "lom"! (smijeh) Kao dijete

dine gdje se družu s ljudima jer je u Švedskoj mentalitet vrlo zatvoren. Bio sam u Dubrovniku lani u studenom i iznenadio se da Grad više nije prazan. Već dugo nisam bio u Dubrovniku tijekom Božića i Nove godine. Dubrovnik zimi mi je nešto najljepše na svijetu i zato mi je grad u 6 sati ujutro još uvijek najljepši. Imam stan iznad Umjetničke galerije pa se spustim na

zek koji je dobio "Marula" prošle godine. Tekst se zove "Ja od jutra nisam stao" u režiji Nane Šojlev i to je za sada ono što ću raditi u Satiričkom kazalištu Kerempuh gdje sam trenutno angažiran. U listopadu sa Sašom Božićem u 8. i 9. imam premijeru predstave "Bolji život" s dragom Natašom Dangubić i divnom Petrom Hrašćanec u glavnim ulogama.